

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Conivgio Doctrina

Wigand, Johann

Jhenæ

VD16 W 2745

De Ivdeorvm Diuortio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36207

DE CONIUG.

nupta fuit, licet ille alter maritus mortem obierit.
 Extat autem manifestus textus Deut: 24. Non
 poterit prior maritus recipere eam uxorem, quia
 polluta est, & abominabilis facta est coram Domi-
 no, ne peccare facias terram tuam, quam Domi-
 nus Deus tuus tradiderit tibi possidendam. Esq;
 honestas etiam, qua ipsi hominis nature implan-
 tata est, ea in re spectanda. Fiedum exemplum
 est, quod ipsa natura abhorret, quod Cato pater-
 ni Hortensio Martiam conjugem tradidit, Eodem
 vero mortuo, eandem reducit, perinde ut mili-
 res impij ludunt in permutandis, aut sibi mutuo
 vendendis meretricibus. Eiusmodi autem nefa-
 riam permutationem uxorum, Magistratus ca-
 pitale supplicio merito ulcisci solet.

Alia verò res foret, si persona separata,
 antequam alijs matrimonio iungeretur, cum
 consensu Magistratus & pastorum, redintegrare-
 rent coniugium, propter graues causas.

DE IVDEORVM DI- uortio.

Pluralitas uxorum, qua publicè inualuit
 ac tolerata est in veteri Testamento, attulit er-
 ram magnam in diuortij licentiam. Itaq; Moyses
 Deo permittente, coactus est eam licentiam non-
 nihil

nihil legi
 diffatur
 natur li
 bono ora
 tius rei o
 Fuit ita
 orum
 prefixas
 lantes, q
 licium e
 pudare
 Christi
 Esse eam
 legem c
 non sepa
 dis ipso
 rum, ab
 repudiu
 Matth.

Non
 care cau
 iudiciu
 re, pro f
 offensor

DIVORTIIS.

libil legibus constringere, vt Deut. 24. lex illa
dicitur, Si qua causa diuortij incidat, vt scri-
batur libellus repudij, hoc est, deliberato &
bono ordine, & cum iudicio id fiat, vt possit
ius rei coram honestis hominibz reddi ratio.
Fuit itaq; permissio magis quam lex, illa Iude-
orum separatio. Cum autem subinde metas
prefixas transilirent homines profani et petu-
lantes, questio agitata est inter honestos, num
licitum esset, vxorem quamlibet ob causam re-
pudiare. Ad hanc questionem sibi propositam
Christus respondet cum summa indignatione,
Esse eam leuitatem, contra Dei creationem et
legem coniugij, Quod Deus coniunxit homo
non separet. Item Moysen propter duriciem cor-
dis ipsorum, PERMISSISSE dimissionem vxo-
rum, ab initio autem sic non fuisse. Praterca
repudium, restringit ad solum adulterij casum.
Matth. 19.

CONTRARIA.

Non legitimo ordine, cognoscere ac dijudi-
care causas matrimoniales, sed vel precipitare
iudicium, vel maliciosè regulam iuris inflecte-
re, pro fauore, vel odio personarum vel etiam
offensionum, aut suorum periculorum.

P

Pri-

DE CONIUGI

Prudto tantum arbitrio inter sese, de
mutua separatione pacisci, non consulto pasto-
re, nec Magistratu, diuidere facultates, & sic
ab inuicem discedere, tali conventione, quod
neuter alteri velit esse impedimento, quo mi-
nus cum alia persona mari inoniam corraha.
Hæc barbaries bestialis, publicis legibus et
pænis, reprimenda & corrigenda est. Nam
plerumq; vel innocens persona, miserè ab al-
tera parte decipitur, aut blandicys, aut minis:
vel vtraq; persona, spectant licentiam vita,
aut alios, quibus cum existimant se libentius
in coniugio victuros. Cum autem in Christiana
republica, non sit fas, vt vlla persona ferar-
tur, quæ non sunt solenniter à Ministro verbo
Dei, loco & nomine Dei copulata, ideo neg;
coniugibus fas est, vt semetipfos diuellant, sine
legitimo iudicio, cui talium Matrimonialium
causarum cognitio est demandata.

Tolerare eiusmodi priuatas discessionis
ac separationes coniugum, in ignominiam con-
iugij, & scandalum alijs quàm plurimis. Nec
dubium est, quin grauissimè peccent Magistre-
tus politici, & pastores, si ad eiusmodi inordi-
nationes connueant, vel crassa quadam ne-
gligentia, vel insulsa ac barbarica inscitia

impietate

DIVORTIIS.

impietate. Nam de coniugio honestius est se³
tendum, quam vt eiusmodi priuata ac turpes
secessiones, ac distractiones coniugum, publice
tolerentur. In Ecclesia enim Christi, decet om-
nia bono, et graui, et necessario, et utili ordine
geri, ac perfici.

Non exequi penas, quas leges & honeste
consuetudines decreuerunt. Sed parcere, vel
propter corruptelas munerum, vel propter
cognitionem, amicitiam, metum, periculum,
aut similes nugas, quibus executio iusticie Dei
impeditur et intermittitur. Hanc verò ob cau-
sam, istos Magistratus, aut pastores, Deus tan-
dem punit vnà cum reis. Deus enim est iustus
iudex, et irascitur singulis diebus, atq; sui iudi-
cij testimonia ob oculos ponit, si modo stulti ho-
mines attenderent.

Separare tantum quo ad mensam et tho-
rum, & non quo ad vinculum coniugij, hoc est
verbis, non re soluere, nec permittere parti
innocenti atq; absolutæ potestatem, alterum
coniugium ineundi, donec quidem pars rea in-
uinit est. Talis iniusticia et crudelitate, hacten-
us pontificia Ecclesia est vsa. Sed rationes
Antichristi audiamus, vt rerum pondera om-
nium oculis exponantur.

DE CONIUG.

Argumenta pontificiorum.

I.

Manentibus substantialibus Coniugij, non licitum est cum alia persona coniugium inire.

Sed facta separatione propter adulterium & desertionē, nihilominus manēt substantialia coniugij.

Ergo separatis etiam innoſcentibus, non fas est cum alijs personis matrimonia inire, donec pars rea in viuis est. Porro substantialia coniugij vocant, ipsum nexum seu vinculum coniugij. Separationem intelligunt, tantum quò ad cohabitationem & rborum.

Respondeo. Minor est *αγιώμαρον*. Nos eam negamus, quia separatio legitima coniugij, non sunt tantum verba inania, sed ipsius coniugij dissolutio, seu vinculi coniugalis scissio atq; diuulsio. Canonista verò affirmant audacter atq; pertinaciter satis, ideo ipsorum fundamenta in medium theatrum procedant, vt de robore ipsorum iudicium fieri queat.

2.

Quod Deus coniunxit, homo non separet.

Coniuges sunt a Deo iuncti atq; colligati, in indiuiduam vitæ consuetudinem.

Ergo

DIVORTIIS.

Ergo nemo hominum coniuges separet.

Respondeo. Primùm concedendum sanè est nulli mortalium fas esse, suo ipsius arbitrio aut potestate, coniugia dissuere. Sed si lex diuina coniugia dirimit, an non Deus ipse dicitur id facere, licet homines legem diuinam sequentes, sententiam ferant et pronuncient. Ipse autem Christus Deus inquit, EXCEPTA fornicationis causa. Ergo Deus ipse dissolutionem coniugij propter adulteria facit, ac parti innocenti concedit, vt alij personæ iungatur. Nam Christus Matth. 5. non tantum de diuortio, sed etiam de alia ducenda, in vna eademq; sententia loquitur.

Deinde pontificij, conclusionem aliam suo instituto conformiorem adsuunt. Ergo inquit, nulla separatio fieri potest, nisi quò ad mensam & thorum, & non quò ad vinculi coniugalis dissolutionem. Sed hoc monstrum, non potest ex præmissis elici. Vbi verò Christus sic locutus est? Et quid potest dici portentosius, quàm separationem coniugum faciendam, & tamen non debere coniugij separationem fieri. An verò separatio thori, non est vinculi coniugalis dissolutio? Nam Paulus disertè inquit, maritum nõ habere sui corporis

P 3 potestatem

DE CONIUG.

potestatem, sed uxorem, et e contra. Imò si manet vinculum coniugij, aut ipsa, uti loquuntur, substantialia matrimonij, etiam in ipsa separatione quantumvis legitima, sequitur irrefragabiliter, maritum adhuc retinere potestatem debitum postcendi ab uxore, & uxorem vicissim à marito. Qualis igitur est isthac separatio? Non igitur modo stulticia stultissima, sed furor planè furiosissimus pontificiorum, mox in hoc præcipuo ipsorum argumento elucet. Proferunt enim verba, quæ in verbo Dei non extant, neq; cum eo congruunt, et ab omni ratione omnium sanorum hominum aliena sunt. Imò, nullæ gentes sapientes, tam stolidè unquàm locutæ sunt. Sic ex ungula leonem, ex aure longæ, Asinum magnum facile est cognoscere.

3.

Marci 10. Quicumq; dimiserit uxorem suam, & aliam duxerit, adulterium committet super eam. Etsi uxor dimiserit virum suum, & alij nupsert, mæchatur.

Luca 16. Omnis qui relinquit uxorem suam, & alteram ducit, mæchatur, & qui dimissam à viro ducit, mæchatur.

In

DIVORTIIS.

In his verbis, prorsus nulla exceptio est,
nulla distinctio.

Ergo in ipso diuortio quantumvis legitimo, tamen manet vinculum coniugij, & est separatio tantum, quò ad mensam ac thorum, nec licitum est innocenti atq; absolute parti, uerum cum alia persona matrimonium sancienti.

Respondeo. Est affectata cecitas & malicia. Nam regule scripturæ sacræ, nota sunt, quod scriptura per scripturam declaranda sit. Deinde quod sententiæ habentes distinctionem, reliquis generalibus lucem adferant. Item quod unus Euangelista non habet, id ex alio petendum est. Item, non improbat Euangelista, quod à se omissum, ab alio verò positum est. Cur igitur non vident illæ talpæ, quid luminis Matthæus Apostolus, qui ex ore Christi ipsius oracula immediatè hausit, Marco & Lucæ communicet? Nam disertè addit, EXCEPTA fornicationis causa, ac ne crimineris temeritatem & præcipitantiam, bis eandem exceptionem repetit, Matth. 5. 19. verba eius sunt:

DE CONIUG.

Omnia qui dimiserit uxorem suam, EX-
CEPTA fornicationis causa, facit eam mach-
ari, & qui dimissam duxerit, adulterat,
Matth. 5, Item:

Quicumq; dimiserit uxorem suam, NI-
SIOB fornicationem, & aliam duxerit, mach-
atur, & qui dimissam duxerit, machatur.

Sole igitur meridiano lucidius est, Chri-
stum dare potestatem disertis verbis, non so-
lum dimittendi adulteram vel adulterum, sed
etiam aliam vel alium, post legitimam sepa-
rationem ducendi.

Deinde, vnde ista verborum & rerum
portenta: Christus prohibet dimissionem. Er-
go dimisso tantum, quod ad cohabitationem &
thorum facienda? Quis spiritus ista verba, in
Christi sententiam insarcire audeat, quod ad
mensam & thorum? Item Christus in verbis,
quae profert, negat dimissionem admittendam.
Isti vero Antichristi, affirmant dimissionem
concedendam, & insuper thori & mensae sepa-
rationem ex Acheronte afferunt, qua con-
iuges quidem ipsos, verum non ipsum coniugii
vinculum distrabi contendunt, faciuntq; Ne
intelligendo, vt NIHIL intelligant, si tamen
contra ipsorum insaniam id dicere liceat. Sed
ergent.

Verba

D I V O R T I I S.

Verba Christi sunt strictissime obseruanda.

Sed Christus strictissime inquit, Qui dimiserit uxorem, et aliam duxerit, mœchatur, item Qui dimissam duxerit, adulterat.

Ergo facta dimissione, neutri parti, altera quidē viuente, licitum est matrimonium cum alia persona inire.

Respondeo primum ad Maiorem. Optimum sanè, & saluberrimum in Theologia principium. Sed verba Christi inspicienda sunt in textu, & attendendum, quòd nam illa verba directa sint. Obseruandum præterea, ne aliquid fraudulenter omittatur, vel intrudatur. Nam præstigiatoribus familiare est, aliquando verba pro sese facientia citare, reliqua vero multa, quasi altè leuatis pedibus, transilire, vel etiam inserere nonnulla, quæ eodem non pertinent.

Deinde ad Minorem. Christus ipse causam fornicationis, verbis clarissimis & strictissimis excipit. Paulus verò casum desertionis. Itaq; ludunt pôtificij calunnia diuisionis, perinde vt spiritus malò truncatim allegat scripturam, Christum in deserto tentans. Matth. 4. Hæc sunt tam manifesta, vt quasi laqueo istos fures verborum Christi comprehendere, & strangulare videantur. P 5 Nunc

DE CONIUG.

Nunc verò & propositionem specta, ad quam veluti ad scopum, ista verba Domini collimant. *Quaestio mouetur Matth. 19. Libellum ne sit, uxorem suam qualibet ex causa dimittere? Nota autem mihi diligenter, neruum quaestionis in ijs verbis consistere; QV ALIBET EX CAUSA.* Non enim simpliciter quaeritur, vtrum fas sit uxorem dimittere, sed vtrum *QV ALIBET EX CAUSA* dimissio facienda sit? *Quid Christus? Planum dat responsum, idq; Negatiuè, Non licet inqt qualibet ob causam uxorem dimittere, ac neruum seu ius matrimonij recitat, qd Deus condidit et coniunxit maritū & vxorē, vt sint vna caro, h. e. indissolubilē vitæ consuetudinem obseruent.* Vnde porro ista regulā nascitur, *Quod Deus coniunxit, homo non separet.* Huic verò rationi, iterum conclusio seu sententia decisiva accommodatur, & ad scopum illum praefixum dirigitur, *NEQV AQVAM QV ALIBET EX CAUSA* dimittendam uxorem. Inde per consequentiam atexitur: *Ergo, qui qualibet ex causa, id est, non tali, qualem Deus ordinauit, dimittit uxorem, aliamq; duxerit, is adulterium perpetrat.* Ratio est, quia non fas est, qualibet ex causa dimittere uxorem, & non est legitimum diuortium, quod sit qualibet ex causa, seu non ex causa tali, propter quam vult *DEVS* diuortia fieri.

Cum igitur
uxori,
lij vxor
tollit o
Eadem
itur, q
non suff
Dei, au
dium si
repudi
est, nec
legitimi
cere in
certa.
Si
locis e
libet o
pius e
cum v
lista e
accipe
Eor fa
cy, no
quoq;
licitur
brare
timo

DIVORTIIS.

Cum igitur adhuc sit alligatus maritus priori uxori, nondum facto legitimo diuortio, ideo alij uxori sese iungere non potest. Nam Christus tollit consuetudinem, de pluralitate uxorum. Eadem ratione & alterum membrum adstruitur, qui dimissam qualibet ex causa, hoc est, non sufficienti causa, neq; consistente in iudicio Dei, duxerit, mæchatur. Causa est, quia repudium sine causa sufficienti factum, nullum est repudium. Ergo nexus coniugij adhuc integer est, nec licitum est alterius coniugem nondum legitime separatam, sine adulterij crimine ducere in uxorem. Hæc sunt plana, perspicua, certa.

Si quis verò obstrepat, Matth. 5. alijs in locis eam occasionē non poni, nempe an quam libet ob causam dimittenda sit vxor, sciat, sepius eam questionem à Iudeis agitatam, & cum vno in loco plenius eo res sit ab Euangelista exposita, reliqua etiam loca inde lucem accipere oportere.

Intelligit igitur pius atq; intentus lector facillimè conclusionem argumenti pontificij, non modò violendam, sed insulsissimam quoq; esse, quòd neutri parti post diuortium, licitum sit coniugium cum alia persona celebrare. Nam CHRISTVS de illegitimo repudio, quod nihil iuris, nihil

DE CONIUG.

nihil virium habet, manifestè loquitur. Deinde in exceptione de fornicatione, tum repudium ipsum, tum ductionem alterius persona permittit.

4.

Rom. 7. Lex homini dominatur, quanto tempore viuit.

Nam quæ sub viro est mulier, *VIVENTE* viro alligata est legi. Si autem *MORTUUS* fuerit vir eius, soluta est à lege viri.

Igitur *VIVENTE* viro vocabitur adultera, si fuerit cum alio viro. Si autem *Mortuus* fuerit vir eius, liberata est à lege viri, ut non sit adultera, si fuerit cum alio viro.

Ergo inquirunt, quantumvis legitime separatis personis, non est integrum, *VIVENTE* nocente persona, cum alia matrimonium inire. Ratio est, quia Paulus ait, *VIVENTE* viro, et tantum post mortem coniugis, iterandum esse coniugium.

Respondeo. Vide quid portenti à portentosis capitibus adsuatur? Paulus de iure matrimonij differit, vbi nulla causa repudij incidit. Nec verba hic facit de repudio legitimo, sed de illegitimo, si quis nimirum nullo facto legitimo repudio, aliam duceret coniugem, is grande scelus

DIVORTIIS.

scelus adulterij committeret, dignusq; esset pu-
blico supplicio. Quomodo igitur ex verbis Pau-
li eliciuntur illa rerum monstra, etiam legiti-
ma facta separatione, nempe iuxta verbum
Dei, ne innocenti quidem liberum esse, aliam
personam sibi legitimo matrimonio iungere, vi-
uente nocente atq; damnata persona? Item Se-
parationem illam legitimam, tantum esse dis-
tractionem quo ad thorum & mensam? Est
igitur non modò ignoratio, sed peruersio quoq;
Elenchi, digna odio & pœnis.

Idem verò iudicium est, de dicto Pauli i.
Corinth. 7. Mulier alligata est legi quanto tem-
pore *VIVIT* vir eius. Quod si dormierit vir ei-
us, liberata est à lege. Cui autem vult nubat,
modò vt in Domino. Lex est de iure matrimo-
nij. De casibus vero diuortij, nihil continet.

5.

I. Corinth. 7. 1. His qui matrimonio iuncti
sunt præcipuo non ego, sed Dominus, vxorem
à viro non discedere.

2. Quod si discesserit, maneat innupta, aut
viro suo reconcilietur.

3. Et vir vxorem non dimittat.

Ergo

DE CONIUG.

Ergo factio legitimo diuortio, non liberum est vlli personae, matrimonium cum alia contrahere, donec quidem altera persona viuit, sintque disuncti saltem thoro & mensa, reliquo coniugij vinculo manente.

Respondeo. Est fallacia secundum non causam vt causam. Nam Paulus primum de iure matrimonij, seu de causa eius formali docet, nempe quod sit indissolubilis vita consociatio. Deinde verò de inordinata ac temeraria discessione loquitur, quae non potest pro legitimo diuortio haberi, atque in eo casu, discedenti quidam, sine causa dirimenti coniugij vinculum, & priuato suo arbitrio, non legitimi iudicij sententia id facienti, hoc est desertrici prohibet matrimonium cum alia persona, scilicet donec illa persona nondum est absoluta legitimo iudicio. Nam paulò post sequitur de absolute personae deserta, Quod si infidelis, inquit, discedat, discedat. Non enim seruituti subiectus est frater vel soror, in talibus.

Plenum igitur & apertum est, Paulum non de legitimo diuortio, sed de discessione culpabili loqui, ac desertrici penam denunciare. Deinde verò desertam personam, siquidem illam coram legitimo iudicio probatum fuerit, absolute a seruitute, hoc est, vinculo illius coniugij, et factio

DIVORTIIS.

ut facere ei potestatem, cum alia persona legitime contrahendi.

Iniquum igitur, ac distortum est illud pontificiorum iudicium, tam nocentem quam innocentem, pari pena inodari oportere. Inveniuntur quidem pontificij in textu penam deservitricis, ad absolutionem vero innocentis persona, minimè attendunt. Hoc scilicet est, candidè scripturam sacram tractare.

6.

Consuetudo Ecclesie Christi perpetua, retinenda est.

Sed patrum scripta testantur, facta separatione, neutri parti concessam esse libertatem, coniugium cum alia persona contrahendi, donec quidem altera, siue nocens siue innocens, superstes in terris fuerit.

Ergo iam quoque id retinendum est.

Responsio. Maior transeat, siquidem ea consuetudo, verbo Dei est consentanea. Nam alioquin multa, sub eo specioso titulo venduntur, quae ad lydium lapidem verbi divini examinata, probam non sustinent.

Deinde omnibus patribus, merito anteponitur
Christi

DE CONIUG.

Christus, & Apostoli, Christus verò liquidissimè in causa Adulteri, & separandi, & aliam ducendi potestatem sancit. Matth. 5. 19. Paulus verò desertam personam, à seruitute, id est, à iugo seu vinculo coniugij liberam pronunciat, & data libertate, re ipsa concedit. Matrimonium cum alia.

Quod verò ad ipsos Patres attinet, negari non potest, quin hac ipsa in re sententijs varient, id quod vel ex solo Origine satis patet, qui scribit, quosdam Episcopos sua etate, idq; non sine causa, permisisse separatis, vivente priori coniuge, nuptias cum alijs. Ipse verò contrarium sentit, Tractatu 7. in Mattheum.

Ambrosius clarè inquit, viro licet ducere uxorem, si dimiserit uxorem peccantem. Sed iniurius est in mulieres, quod eis non concedit eadem vri lege: Postea tamen ait: Si infidelis discesserit, liberum habebit arbitrium, si voluerit nubere legis suæ viro, in epistolam. i. Corinth. 7.

Præterea Euangelium non abolet politica, Sed leges Cesareæ quoq; permittunt legitimè separata personæ, aliam sibi iungere.

Occasi-

DIVORTIIS.

7

Occasiones peccatorum praecedenda sunt.

Sed concedere innocenti parti legitime separata, coniugium cum alia, vivente priori, occasionem peccatorum praebet,

Ergo neutri parti aliud Matrimonium est permittendum.

Minor probatur, quia hac data licentia, sepe occulto quodam odio quarerentur causa distractionis.

Respondeo ad Maiorem. Alia dicuntur occasionem peccatorum per se, alia per accidens. Pontificij nonnulli ausi fuerunt Biblica scripta appellare materiam litis. Sed non sunt per se casualis, verum impij abutentes verbo Dei, contentiones movent. Verbum enim Dei, per se est fons pacis.

Ad Minorem. Est fallacia accidentis. Nam per se ea legitima concessio, nemini occasionem peccandi suggerit. Deinde pars rea penis subijcitur. Praeterea Magistratus officium est, abutentes legibus honestis, gravi auctoritate & debitis ultionibus retundere, atq; ad disciplinam astringere.

Q

Solutio

Solutis à substantialibus Coniugij, liberum est cum alia persona coniugio copulari.

Sed in legitima separatione, vterq; coniugum à substantialibus coniugij penitus liberatur.

Ergo vtriq; Coniugum, facta separatione hoc est, tam nocenti quam innocenti, aequè liberum est cum alia persona nouū Coniugium iungendi.

Respondeo. Maior falsa est, quia pena nocentis excipitur: Est autem pena nocentis et condemnata partis in legitimo iudicio, ut à matrimonio altero arceatur, in primis vero eò in loco, vbi hactenus vixit. Non est enim eadem conditio, in legitimo iudicio infontis & fontis, neq; decet eos vel iisdem vti priuilegijs, vel etiam simili penæ submitti.

Ad Minorem. Sed innocens, voce iudicis publicaq; auctoritate, accipit licentiam alterum Matrimonium ineundi. Reus verò accipit prohibitionem eadem auctoritate. Vult enim Deus quandam externam disciplinam obseruari, et quandā equitas foret, vt diximus reos & iustos, vel pariter damnare ac punire, vel pariter absolueret ac honorare.

Ergo

DIVORTIIS.

Ergò inferunt: Substantialia Coniugij, non
sunt reuera sublata, si reus non habet potesta-
tem, cum alia nuptias celebrandi. Respondeo,
si substantialia Coniugij sublata sunt, et simul
pena imposta, ne ista scandala alijs noceant.

9.

Pœnitentiæ non est gremium Concluden-
dum atqui, si innocens alij matrimonio copu-
labitur, innocens verò à matrimonio arcebi-
tur, pœnitentiæ locus non relinquatur.

Ergo neutri parti fiat potestas, aliud ma-
trimonium ingrediendi, altera persona vi-
uente.

Minor probatur, quia non amplius redin-
tegrationi locus esset. Deinde, quia pars rea
continere non posset, vera ad Deum conuersi-
oni incontinentia obflaret.

Respondeo. Est fallacia secundum non cau-
sam vi causam. Nam reus admonetur pœnis,
de seria et matura pœnitentiâ. Sunt enim pœnæ
Magistratum, quasi efficaces voces legis
diuinæ. Deinde, si continere nequeat,
supra Consilium LUTHERI exposui-
mus. Abeat in exilium, ne suo scandalo

Q 2

noceat

DE CONIUG.

noceat alijs, ibiq; pi pastoris consilium, qui conscientia rationem habeat, sequatur. Hac moderatio ijs, qui serid pœnitentia student, sine dubio grata est.

Hæc argumenta volui recensere, ut Amichristi Romani prestigia, ab omnibus conspici ac facile dijudicari possent.

Fines deniq; diuortiorum sunt, ut persona innocentes liberentur, ac legitimo ac publico iudicio, bonaq; conscientia, si id necessitas postulet matrimonium honestum, cum alia persona ineam et colant.

Deinde, ut fontes debita pœna afficiantur.

Tertio, ut inordinata atq; illicita commixtiones, quas Deus serid odit & execrat, vitentur. Vult enim Deus non modo in sua Ecclesia, sed etiam inter gentes, disciplinam & honestatem, tum in alijs vitæ actionibus, tum verò etiam in coniugio & propagatione hominum, obseruari.

DE CAUSA FINALI Coniugij.

Superest, ut quadam de fine Coniugij adiciamus, qui sanè & præstantissimus, & maxime
neces

necessari
tur, nih
Dei oper
sexus in
& vxor
non post
iugij por
l.
procreat
rerum o
mini. &
mmani
vniuersi
ram. Ge
tas, ut in
dum nap
simul a
duo sunt
& fons t
Dei m
experien
modo h
& quia
mat. N
hominis
anima c
terna, se
moris est